

Tema: Didaktični postopek obravnave besedila

Besedilo: Metoda Perger: STARO DREVO JAKOB (lastno gradivo)

Cilji: Spoznavanje postopka pisanja razširjene in strnjene obnove

Starost: od 9 let naprej

Stopnja znanja: nadaljevalna stopnja

Avtorica: Metoda Perger

Opombe: Dejavnost je bila izvedena v Poletni šoli slovenščine v Planici 2015.

Dejavnosti pred branjem besedila

- Učitelj učencem pokaže sliko starega drevesa, ki ima obraz. Učencem zastavlja vprašanja, kot so: *Ali so drevesa živa bitja? Ali se lahko pogovarjam z drevesi? Nas drevesa slišijo? Kaj pa v sanjah? Kako pa je v pravljicah?*

Branje besedila

- Učitelj na glas prebere zgodbo o čarobnem drevesu. Učenci najprej poslušajo. (*Ker sem avtorica zgodbe, pred branjem pojasnim učencem, kako je zgodba o Jakobu nastala, pokažem jim tudi ročno izdelano lutko starega drevesa, nato preberem zgodbo. Glej učni list, št. 1!*)

Drugo branje besedila

- Učenci na glas berejo besedilo. Vsak po en del. Učitelj sproti popravlja napake pri branju.

Dejavnosti po branju besedila

- Učitelj na kratko ustno povzame vsebino zgodbe; lahko pa nekaj vprašanj že postavi učencem, na primer: Kdo nastopa v zgodbi? Kje se zgodba dogaja? Kdo je glavni junak? Kaj se je z njim dogajalo? ...
- Učitelj napove nadaljnji postopek obravnave besedila: Vsak bo napisal razširjeno obnovo besedila, ki mora vsebovati vse vsebinske podrobnosti, zato najprej pisno in s celimi povedmi odgovorite na vprašanja. (*Glej učni list, št. 2!*)
- Povedi, s katerimi je učenec odgovoril na vprašanja, še enkrat zapiše v obliki besedila. . (*Glej učni list, št. 3!*)
- Razširjeno obnovo učenci preberejo na glas.
- Učitelj presodi, ali so učenci sposobni napisati tudi strnjeno obnovo, kar pomeni, da bodo v nekaj povedih povzeli bistvene sestavine zgodbe.
- Učenci najprej pisno, s celimi povedmi odgovorijo na vprašanja. (*Glej učni list, št. 4!*)
- Povedi morajo vsebovati le najpomembnejše podatke iz zgodbe.
- Učenci napišejo odgovore v obliku kratkega besedila – strnjene obnove. (*Glej učni list, št. 5!*)

Učni list, št. 1

Preberimo naslednjo zgodbo!

STARO DREVO JAKOB

V globokem temnem gozdu je raslo staro drevo. Nihče ni vedel, koliko je v resnici staro. In bolj kot na drevo je spominjalo na ogromnega čudnega škrata. Če si ga dobro pogledal, si videl velik škrbast nos, pod nosom so viseli dolgi rumeni brki. In če si se še malo potrudil, si lahko opazil tudi oči in usta. Tole drevo je bilo res nekaj posebnega, na prvi pogled strašljivo, hkrati pa prijazno. Drvarji ga skorajda niso opazili. Okrog njega so sadili nova drevesca, podirali in odstranjevali stara, tega starčka pa še opazili niso, dokler se ni nekega pomladnega dne prav v tem gozdu izgubil majhen fant, ki je šel pogumno in sam obiskat očeta drvarja.

Fant, ime mu je bilo Mihec, je brez maminega dovoljenja odšel od doma. Presenetiti je hotel očeta in mu dokazati, da je že velik. Toda nikdar še ni bil sam v gozdu, zato niti slutil ni, v kakšno nenavadno pustolovščino se podaja.

»Zelo sem pogumen, velik in močan. Če srečam zmaja ali pa volka, bom pogumnejši od Rdeče kapice,« si je prigovarjal. »Ne, ne bom še klical očeta, saj vem, da je v tem gozdu. Sam ga bom našel in pika.« Tako je Mihec neustrašno korakal po gozdu in ni ga bilo strah, saj je bil oborožen, tako kot se za junake spodobi. Na rami je imel lesen lok, za pasom lesene puščice, v rokah pa vodno pištolo. Sonce je prepotovalo že več kot polovico neba, Mihec pa še je vseeno trmasto vztrajal in ni klical očeta. Postal je lačen. Še dobro, da si je doma napolnil žep z bomboni in lešnikovimi jedrci. Usedel se je na mah in se naslonil na čudno staro drevo. Iz žepa je izvlekel pest bombonov in lešnikov. Začel je grizljati. Njegov pogum se je v trenutku razpočil kot milni mehurček in pogumni Mihec se je spremenil v majhnega ubogega fantka, ki si želi samo še domov k mami.

»Fantek, zakaj jokaš?« je nenadoma zaslišal glas nad svojo glavo. »Kdo si in kje si?« je s strahom, hkrati pa z olajšanjem vprašal Mihec. »Naslonjen si name in s solzami močiš moje korenine«, je rekel neznani glas. Mihec je vstal, pogledal levo, desno, gor in dol, toda nikogar ni videl. »Ojej, kaj me je že tako strah, da slišim duhove«, je žalostno zahlipal Mihec. »Nisem duh, drevo sem, govoreče drevo.« »Govoreče drevo, saj se mi je zmešalo. Na pomoč!« je zaklical Mihec. »Oče, oče, kje si? Pomagaj mi, izgubil sem se!« »Tvoj oče je že doma in pomagam ti lahko le jaz«, je reklo drevo. »Dovoli, da se ti najprej predstavim. Jaz sem Jakob. Kdo si pa ti?« je vprašalo drevo jokajočega fantka. »Mihec sem. Ampak zakaj govorиш? Saj drevesa ne govorijo in tudi živali ne govorijo...« je dejal Mihec. »O, to se pa motiš, tudi

drevesa smo živa bitja in ves čas se pogovarjamo, toda vi ljudje nas ne slišite.« »Zakaj te pa potem jaz slišim?« je vprašal Mihec. »Zato, ker sem čudežno drevo, toda to sedaj ni pomembno. Moram te čim prej odpeljati domov. Oče in mama sta že zaskrbljena.« »In kako boš to naredil?« je dvomeče vprašal Mihec. »Preprosto, globoko vdihni, zamiži in preštej do deset.« Mihec je ubogal Jakoba. Globoko je vdihnil, zamižal in štel do deset. »Ena, dve, tri, štiri, pet, šest, sedem, osem, devet, deset.« Počasi je odprl oči in pri postelji v svoji sobi zagledal mamo. »Mihec, kaj si sanjal? Zakaj kličeš očeta in nato šteješ do deset?« ga je vprašala mama. »Mama, kje je Jakob? Hočem nazaj k njemu! Nisem se mu zahvalil!« je vzklikanil Mihec. »Jakob, kdorkoli že je, te bo morda ponovno obiskal ponoči v sanjah. Sedaj pa vstani, zajtrk te že čaka«, je rekla mama. Mihec je vstal in ves dan razmišljal o starem drevesu Jakobu. Nestrpno je čakal, da se bo dan poslovil in bo zopet lahko obiskal Jakoba. Oh, koliko vprašanj je pripravil radovedni Mihec za starega Jakoba. Gotovo ima Jakob vse odgovore na Mihčeva vprašanja.

Učni list, št. 2

Odgovori na vprašanja s celo povedjo!

a) *Kje je raslo drevo?*

b) *Koliko je bilo drevo staro?*

c) *Na koga je drevo spominjalo?*

d) *Kaj si videl, če si ga dobro pogledal?*

e) *Kaj so delali okrog njega?*

f) *Kaj se je nekega pomladnega dne zgodilo?*

g) Kako je bilo ime fantu?

h) Kam se je nekoga dne odpravil?

i) Koga je želel Mihec presenetiti?

j) Kako si je Mihec po poti vlival pogum?

k) S čim je bil oborožen?

l) Kaj je jedel, ko je postal lačen?

m) Kaj je vprašal neznan glas Mihca?

n) Kaj je Mihec odgovoril?

o) Kako je ime staremu drevesu?

p) Kako je Jakob pomagal Mihcu, da se je vrnil domov?

r) Kaj se je zgodilo, ko je Mihec preštel do deset?

s) Kaj ga je vprašala mama?

š) Kaj je rekel Mihec?

t) Kaj je rekla mama Mihcu?

u) O čem je ves dan razmišljal Mihec?

v) Kaj je nestrpno čakal?

z) Kaj je pripravil Mihec za Jakoba?

Učni list, št. 3

Odgovore iz prve naloge strni tako, da bo nastalo besedilo!

STARO DREVO JAKOB

Razširjena obnova

3. S celo povedjo odgovori na vprašanja!

a) *Kdo nastopa v zgodbi?*

b) Kam se nekega dne odpravi Mihec in koga spozna?

c) Kdo je Jakob? Zakaj je čudežno drevo?

d) Kako pomaga Jakob Mihcu, da se vrne domov?

e) Ali je Mihec v resnici srečal staro drevo? Zakaj?

Učni list, št. 5

Odgovore iz tretje naloge strni tako, da bo nastalo kratko besedilo!

STARO DREVO JAKOB
Strnjena obnova

USTREZNE REŠITVE

Učni list, št. 2

- a) V globokem temnem gozdu je raslo staro drevo.
- b) Nihče ni vedel, koliko je staro.
- c) Spominjalo je na ogromnega čudnega škrata.
- d) Če si ga dobro pogledal, si videl velik škrbast nos, rumene brke ter oči in usta.
- e) Drvarji so okrog njega sadili nova drevesca, podirali in odstranjevali stara drevesa, njega pa sploh niso opazili.
- f) Nekega pomladnega dne se je prav v tem gozdu izgubil majhen fant.
- g) Ime mu je bilo Mihec.
- h) Odpravil se je brez maminega dovoljenja sam v gozd.
- i) Želel je presenetiti očeta drvarja.
- j) Mihec si je po poti vlival pogum z besedami, da je zelo močan, velik in pogumen.
- k) Oborožen je bil z lesenim lokom, puščicami in vodno pištolo.
- l) Ko je postal lačen, je jedel bonbone in lešnikova jedrca.
- m) Neznan glas je vprašal Mihca, zakaj joka.
- n) Mihec je s strahom vprašal, kdo in kje se oglaša.
- o) Bilo je staro drevo Jakob.
- p) Mihec je bil zelo žalosten, zato mu je Jakob ukazal, da mora zamižati, globoko vdihniti in šteti do deset.
- r) Ko je Mihec preštel do deset in odprl oči, je doma pri svoji postelji zagledal mamo.
- s) Mama ga je vprašala, zakaj kliče očeta in nato šteje do deset.
- š) Mihec je rekel, da se želi zahvaliti Jakobu za srečno vrnitev domov.
- t) Mama je rekla Mihcu, da ga bo Jakob spet obiskal ponoči v sanjah in da sedaj mora vстатi, ker ga že čaka zajtrk.
- u) Mihec je ves dan razmišljjal o Jakobu.
- v) Nestrpno je čakal noč.
- z) Mihec je pripravil za Jakoba veliko vprašanj.

Učni list, št. 3

STARO DREVO JAKOB ***Razširjena obnova***

V globokem temnem gozdu je raslo staro drevo. Nihče ni vedel, koliko je staro. Spominjalo je na ogromnega čudnega škrata. Če si ga dobro pogledal, si videl velik škrbast nos, rumene brke ter oči in usta. Drvarji so okrog njega sadili nova drevesca, podirali in odstranjevali stara drevesa, njega pa sploh niso opazili. Nekega pomladnega dne se je prav v tem gozdu izgubil majhen fant. Ime mu je bilo Mihec. Odpravil se je brez maminega dovoljenja sam v gozd. Želel je presenetiti očeta drvarja. Mihec si je po poti vlival pogum z besedami, da je zelo močan, velik in pogumen. Oborožen je bil z lesenim lokom, puščicami in vodno pištolo. Ko je postal

lačen, je jedel bonbone in lešnikova jedrca. Neznan glas je vprašal Mihca, zakaj joka. Mihec je s strahom vprašal, kdo in kje se oglaša. Bilo je staro drevo Jakob. Mihec je bil zelo žalosten, zato mu je Jakob ukazal, da mora zamižati, globoko vdihniti in šteti do deset. Ko je Mihec preštel do deset in odprl oči, je pri svoji postelji zagledal mamo. Vprašala ga je, zakaj kliče očeta in nato šteje do deset. Mihec je rekel, da se želi zahvaliti Jakobu za srečno vrnitev domov. Mama je rekla Mihcu, da ga bo Jakob spet obiskal ponoči v sanjah in da mora sedaj vstatи, ker ga že čaka zajtrk. Mihec je ves dan razmišljal o Jakobu. Nestrpno je čakal noč, kajti pripravil je veliko vprašanj za Jakoba.

Učni list, št. 4

- a) V zgodbi nastopata fantek Mihec in staro drevo Jakob.
- b) Mihec se nekega pomladnega dne brez maminega dovoljenja sam odpravi v gozd obiskat očeta drvarja. Tam sreča staro drevo.
- c) Drevesu je ime Jakob in je čudežno, saj zna govoriti.
- d) S čaravnijo pomaga Mihcu, da se vrne nazaj domov.
- e) Mihec v resnici ni srečal Jakoba, saj je vse skupaj samo sanjal.

Učni list, št. 5

STARO DREVO JAKOB
Strnjena obnova

V zgodbi nastopata fantek Mihec in staro drevo Jakob. Mihec se nekega pomladnega dne brez maminega dovoljenja sam odpravi v gozd obiskat očeta drvarja. Tam sreča staro drevo. Drevesu je ime Jakob in je čudežno, saj zna govoriti. S čaravnijo pomaga Mihcu, da se vrne nazaj domov. Mihec v resnici ni srečal Jakoba, saj je vse skupaj samo sanjal.